

PATVIRTINTA
Šilutės rajono savivaldybės
tarybos 2013 m. gegužės 30 d.
sprendimu Nr. T1-778

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ĮŽANGA

Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra Savivaldybės tarybai atskaitingas viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė funkcija - prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, Tarnyba atlieka išorės finansinių (teisėtumo) ir veiklos auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Finansinių auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo, dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimo. Veiklos auditu siekiama įvertinti įstaigų viešąjį ir vidaus administravimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, atskleisti veiklos problemas bei parodyti veiklos trūkumus. Finansinius ir veiklos auditus Tarnyba atlieka nuo 2004 metų.

Audito reikšmė neabejotinai yra svarbi, nes auditas yra viešojo sektoriaus valdymo sistemos elementas, padedantis atskleisti naujus ekonomijos šaltinius visuose valdymo lygmenyse ir padaliniuose. Audito pagalba atskleidžiamos silpniausios veiklos grandys ir nepanaudoti ištekliai. Auditas parodo, ar taupiai naudojamas turtas, ar laiku vykdomi išsipareigojimai, ar ekonomiškai ūkininkaujama, ar griežtai laikomasi finansinės drausmės ir pan. Auditas yra vienas iš svarbiausių ir ekonominės informacijos šaltinių. Jo teikiama informacija yra tikra, tiksli, objektyvi, patikima, turi didelę įrodomąją galią. Šią informaciją naudoja ne tik išorės, bet ir vidaus vartotojai, ji padeda spręsti konkrečius tikslus ir uždavinius. Vienas iš pagrindinių auditorių uždavinių, atliekant auditą, yra įvertinti vidaus kontrolės veiksmingumą, kuris parodo subjekto bendrą ar atskiros veiklos būklę¹.

Tarnyba yra nepriklausoma Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios veikla grindžiama principais, išdėstytais Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo, profesionalumo. Taip pat, atlikdama auditus, vadovaujasi tarptautinių ir nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimo principais bei Lietuvos Respublikos įstatymais, Valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarnybos nuostatais ir kitais teisės aktais. Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Tarnyba kasmet planuoja veiklos strategiją, sudaro veiklos programas, numato priemones ir jų vykdymo vertinimo rodiklius. Atlikdami auditus pagal Valstybinio audito reikalavimus, savarankiškai parengiame audito programas, pasirenkame audito procedūras, nustatome veiklos

---

¹ <http://www.mokslas.net/finansai/auditas/>

prioritetus, privalome būti politiškai neutralūs, objektyvūs ir nešališki. Visas audito darbas privalo būti įformintas darbo dokumentais. Tarnybos darbuotojai nuolat siekia, kad kiekvienas auditas būtų išsamus, objektyvus, pagrįstas patikimais įrodymais, o išvados atspindėtų esmines problemas.

Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012 metų veiklos ataskaita parengta, vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Šilutės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Tarnybos veiklos nuostatus ir 2012 metų veiklos planą. Ši ataskaita yra skirta Šilutės rajono savivaldybės tarybai (toliau – Savivaldybės tarybai) bei Šilutės rajono savivaldybės bendruomenei. Ataskaitoje pateikiame informaciją apie Tarnybai nustatytas pagrindines funkcijas, Tarnybos atliktus darbus išorės audito srityje ir jų rezultatus. Audito praktika rodo, kad vienas iš pagrindinių nepriklausomumo principų yra veiklos viešinimas. Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados, metiniai veiklos planai bei kita informacija skelbiama Savivaldybės interneto tinklalapyje adresu www.silute.lt, nuorodoje – „Kontrolės ir audito tarnyba“.

1. TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Tarnyba savo veiklą organizavo pagal Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012-2014 metų strateginį veiklos planą. Tarnybos strateginis veiklos planas – veiklos planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į atliktą aplinkos ir išteklių analizę, pateikta Tarnybos misija, strateginis tikslas, veiklos prioritetas, uždaviniai ir priemonės strateginiam tikslui pasiekti. Suformuota programa ir, atžvelgiant į Savivaldybės tarybos patvirtintus Tarnybai asignavimus, numatyti finansavimo šaltiniai programai įgyvendinti.

Tarnybos veikla buvo planuojama ir organizuojama, atsižvelgiant į teisės aktais nustatytas veiklos sritis, veiklos prioritetus, veiklos planą bei patvirtintą Tarnybos darbuotojų skaičių.

1.1. Audito apimtis

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba „atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse“. Tarnybos 2012 metų auditų subjektai ir sritys:

- Savivaldybės tarybos patvirtinto (patikslinto) Savivaldybės 2012 m. biudžeto išlaidų planas – 117 247,2 tūkst. Lt, kurie skirti 49 asignavimų valdytojams;
- Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nefinansinio turto balansinė vertė – 275 469,2 tūkst. Lt;
- Finansinis turtas ir įsipareigojimai – 144 864,3 tūkst. Lt;
- Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės nefinansinio turto balansinė vertė – 81 232,0 tūkst. Lt;
- Savivaldybės privatizavimo fondas – 225,8 tūkst. Lt;
- 9-ių viešųjų įstaigų, kurių steigėja yra Savivaldybė, finansinių įnašų vertė – 3 259,0 tūkst. Lt;
- 3-jų uždarytų akcinių bendrovių, kurių 50 proc. ir daugiau akcijų valdo Savivaldybė, akcinis kapitalas – 53 552,0 tūkst. Lt;
- Kiti subjektai, kuriems skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos bei perduodamas valdyti Savivaldybės turtas (sporto, jaunimo, kultūros, socialinės ir kt. organizacijos ir kt.).

1.2. Veiklos planas

Atskaitiniu laikotarpiu Tarnyba savo veiklą vykdė vadovaudamasi metiniu veiklos planu, sudarytu audito veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Tarnybos 2012 metų veikla buvo suplanuota ir vykdoma taip, kad užtikrintų prioritetinių uždavinių – išvados dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos, dėl pateiktų tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų

rinkinio parengimo ir pateikimo, Tarybos reglamente nustatytais terminais. Rengiant 2012 metų veiklos planą, atlikta išsami Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų, kitų subjektų, gaunančių lėšų iš Savivaldybės biudžeto, Savivaldybės turto valdytojų ir naudotojų, taip pat valstybės turto, perduoto Savivaldybei patikėjimo teise, valdytojų ir naudotojų, Savivaldybės biudžetinių įstaigų, kontroliuojamų įmonių ir viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra Savivaldybė; ankstesnių auditų rezultatų; kitos Tarnyboje sukauptos informacijos, susijusios su Savivaldybės veikla, jos valdomu turto, analizė. Analizės pagrindu pasirinkti Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų audito atrankos planavimo kiekybiniai ir kokybiniai vertinimo kriterijai. Atlikus audito strategiją, nuspręsta savarankiškas audito procedūras atlikti 6 biudžetinėse įstaigose, reikšmingiausiose mokinio krepšelio, darbo užmokesčio, ilgalaikio turto srityse. Atlikus biudžeto asignavimų valdytojų atranką, atskirų subjektų asignavimai sudarė daugiau kaip 5 proc., bet mažiau kaip 5 proc. Savivaldybės išdo. Iš viso šių subjektų asignavimai sudarė 53,4 proc. ir buvo reikšminga suma, kurioje nustatytos klaidos ar neatitikimai gali turėti įtakos Savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinio teisingumui. Atsižvelgiant į tai, buvo atliktos savarankiškos audito procedūros ilgalaikio turto srityje 7 biudžetinėse įstaigose.

Tarnybos 2012 metų veiklos plano projektas Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete (toliau- Kontrolės komitetas) apsvarstytas 2011 metų lapkričio 15 d. posėdyje (protokolas Nr. T3-36(4)). Pritarus Kontrolės komitetui, planas patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2011 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. K5-7. Veiklos planas nustatytais teisės aktų terminais pateiktas Valstybės kontrolei. Taip pat su veiklos plano projektu, siekiant išvengti darbų dubliavimosi, supažindintas Administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius. Parengus audito strategiją, patikslinus atrinktus subjektus auditams bei audito procedūroms atlikti 2012 metų veiklos planas buvo patikslintas, Savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. K5-10 (Kontrolės komiteto 2012 m. spalio 18 d. posėdžio protokolas Nr. T 3-115).

1.3. Žmogiškieji ištekliai. Kvalifikacija

Savivaldybės tarybos nustatytas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų pareigybių skaičius Kontrolės ir audito tarnyboje – 3. Dirba trys tarnautojos su aukštuoju universitetiniu išsilavinimu, taip pat viena jų yra įgijusi teisės magistro kvalifikacinį laipsnį. Darbo stažas kontrolės ir audito srityje 1 darbuotojos – 2 metai, 2 darbuotojų – 15 metų, todėl sukaupta darbo patirtis ir kasmetinis kvalifikacijos kėlimas leidžia sėkmingai dirbti. Siekdami atlikti auditą profesionaliai vadovaujamos Valstybės kontrolės atnaujintomis finansinio (teisėtumo) ir veiklos audito metodikomis. Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam auditui atlikti, tačiau susiduriama ir su tam tikromis problemomis. Nuolat keičiama ir taip sudėtinga audito atlikimo metodika, kuriai reikia tinkamo kvalifikacinio pasirengimo, nekompiuterizuotas audito strateginis planavimas ir darbo dokumentų parengimas riboja audito apimtį. Tarnyba tais pačiais turimais ištekliais privalo atlikti visas įstaigos funkcijas, tai atima daug laiko, kuris galėtų būti panaudotas auditams atlikti.

Savivaldybės kontrolierių teisės aktai įpareigoja organizuoti Tarnybos valstybės tarnautojų mokymą bei jų kvalifikacijos kėlimą. Kasmet, įvertinant nuolat kintančią įstatyminę bazę, metodinius reikalavimus ir įstatymais plečiant Tarnybos priskirtas funkcijas, vis daugiau dėmesio turi būti skiriama darbuotojų mokymui ir nuolatiniam kvalifikacijos tobulinimui. Šiam tikslui įgyvendinti, įvertinus poreikius, - sudaroma tarnautojų mokymo programa. Kvalifikaciją 2012 metais darbuotojai kėlė 10 seminarų, kuriems išleista 3,12 tūkst. Lt arba 2,38 proc. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą valstybės tarnautojų mokymui lėšos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 proc. ir ne daugiau kaip 5 proc. valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. Kvalifikacija per metus tobulinta daugiau kaip 60 valandų. Pagrindinis dėmesys gilinant profesinius gebėjimus skirtas viešojo sektoriaus apskaitos finansinės atskaitomybės standartams, finansinių ataskaitų bei konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditams.

Kvalifikacijos kėlimas 2012 metais

1 lentelė

Eil. Nr.	Seminaro tema	Išklausyta valandų			Finansavimo šaltiniai
		Sav. kontr. olierė	Kontr. pavaduotoja	Vyr. speciali stė	
1.	Infoplex teisės aktų ir teismų praktikos paieškos sistema. Mokymai vartotojams“	2	2	2	Nemokamas.
2.	Praktiniai patarimai atliekant finansinių ataskaitų auditą	8	8	8	Savivaldybės biudžeto lėšos.
3.	Tarpatautinių audito standartų taikymas atliekant finansinių ataskaitų auditą	8	8	8	Savivaldybės biudžeto lėšos.
4.	Valstybės ir savivaldybės turto apskaitos praktiniai aspektai	8	8	-	Savivaldybės biudžeto lėšos.
5.	Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito strategijos parengimas	8	8	-	Savivaldybės biudžeto lėšos.
6.	Finansinių ataskaitų rinkinio analizė	-	-	8	Savivaldybės biudžeto lėšos.
7.	Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės audito planavimas	8	8	-	Savivaldybės biudžeto lėšos.
8.	Mokinio krepšelio lėšų planavimas	6	6	6	Savivaldybės biudžeto lėšos.
9.	Valstybės tarnyba ir darbo santykiai: problemos, aktualijos ir naujausia teismų praktika; Ugdantis vadovavimas“	12	12	-	Savivaldybių kontrolierių asociacijos lėšos. Savivaldybės biudžeto lėšos.
10.	Pajamų ir sąnaudų apskaita pagal VSAFAS	-	-	8	Savivaldybės biudžeto lėšos.
11.	Tarptautinė konferencija – seminaras „Viešojo sektoriaus audito institucijų atliekamų auditų regionuose ir savivaldybėse kokybė EURORAI narėse-šalyse“	8	-	-	Savivaldybių kontrolierių asociacijos lėšos. Savivaldybės biudžeto lėšos.
	Iš viso	68	60	40	

Valstybės kontrolė ir Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2012-07-20 pasirašė susitarimą Nr. BS-29, kuriuo susitariama bendradarbiaujant teikti tarpusavio pagalbą, atliekant auditus Šilutės rajono savivaldybėje:

- Valstybės kontrolei atliekant valstybės biudžeto lėšų, valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo valstybinį auditą, numatytą 2012 metų valstybinio audito programoje;
- Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai atliekant Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą.

Vietos savivaldos įstatymas įpareigoja Valstybės kontrolę atlikti savivaldybių kontrolės ir auditų tarnybų auditų išorinę peržiūrą, kurios tikslas – įvertinti audito institucijos audito kokybės užtikrinimo politiką ir procedūras, susijusias, su bendra audito veikla, bei jų veiksmingumą. 2012 metais Savivaldybės kontrolierius (kaip SKA atstovas) kartu su Valstybės kontrole atliko Tauragės rajono kontrolės ir audito tarnybos veiklos auditų kokybės peržiūrą.

1.4. Tarnybos finansavimas

Kontrolės nepriklausomybė yra tiesiogiai susijusi su Kontrolės ir audito tarnybos ir jos darbuotojų nepriklausomumu, atskirų finansinių išteklių turėjimu bei jų naudojimu. Kasmet Tarnyba, kaip ir kitos biudžetinės įstaigos, rengia savo veiklos programą finansavimui iš Savivaldybės biudžeto. Taryba Savivaldybės biudžete Kontrolės ir audito tarnybai nustato skiriamų asignavimų dydį. Finansinį, ūkinį, materialinį aptarnavimą atlieka Savivaldybės administracija pagal pasirašytą sutartį. Gauti asignavimai 2012 metais sudarė 191,00 tūkst. Lt ir atvaizduoti 2 lentelėje.

Tarnybai skirti ir panaudoti asignavimai

2 lentelė, tūkst. Lt

Pavadinimas	Asignavimų planas (patikslintas)	Panaudoti asignavimai
Darbo užmokestis	131,0	131,0
Socialinio draudimo įmokos	40,6	40,6
Prekių ir paslaugų naudojimas	12,8	12,8
Ilgalaikio turto kūrimas ir įsigijimas	6,6	6,6
Iš viso	191,0	191,0

2. VEIKLOS REZULTATAI

Tarnyba, siekdama strateginio tikslo: „**Skatinti pažangų Savivaldybės išteklių ir turto valdymą, naudojimą, efektyvios kontrolės sistemos sukūrimą bei Savivaldybės funkcijų ir viešojo sektoriaus veiklos vykdymą**“, įvykdė 2012 metų veiklos plane nustatytas užduotis ir atliko suplanuotus bei neplaninius ribotos apimties finansinius auditus, susijusius su paskolų ėmimu. Dėl neplaninių auditų buvo patikslinta 2012 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo audito apimtis sumažinant audito darbo laiką.

Audito prioritetas – **audito kokybė**. Tarnyba siekė, kad auditai būtų atliekami pagal Valstybinio audito reikalavimus, kurie nustato, kad auditą planuotume ir atliktume taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl finansinės atskaitomybės, planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo, kad išvados būtų objektyvios, o rekomendacijos įgyvendinamos. Nuo atlikto audito kokybės priklauso ne tik audito rezultatai, jo poveikis finansų valdymui ar veiklos gerinimui, bet ir aplinkos požiūris į audito esmę ir jo teikiamą naudą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio nuostatomis, atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo teiktos audituotų subjektų vadovams, Savivaldybės merui, Administracijos direktoriui, Vyriausybės atstovui Klaipėdos apskrityje, Tarybos Kontrolės komitetui. Minėtame komitete periodiškai, kas ketvirtį, buvo apsvarstomi auditų metu nustatyti dalykai, pateiktos išvados, rekomendacijos.

Tarnyba 2012 metais per pirmą pusmetį baigė auditus, pradėtus 2011 metais:

- Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos finansinis (teisėtumo) auditas;
- Šilutės lopšelio - darželio „Žvaigždutė“ finansinis (teisėtumo) auditas;
- Saugų vaikų globos namų finansinis (teisėtumo) auditas;
- Savivaldybės administracijos finansinis (teisėtumo) auditas (darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, paskolų, skolų srityse);
- Privatizavimo fondo;
- Savivaldybės išdo;
- Savarankiškos audito procedūros, atliktos ilgalaikio turto srityje: Šilutės lopšelyje - darželyje „Ažuoliukas“, Šilutės Žibų pradinėje mokykloje, Šilutės pradinėje mokykloje;

Minėti auditai sudarė 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito dalį.

Tarnyba parengė 2011 metų veiklos ataskaitą ir atsiskaitė Savivaldybės tarybai (Tarybos 2012-06-28 sprendimas Nr. T1-471).

2012 metų II pusmetį atlikti auditai ir pradėti auditai, kurie bus baigti 2013 metais.

Reikšmingų audito sričių ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų atranka atlikta pagal audito strategiją. Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės 2012 metų nuosavybės teise priklausančio ir valstybės patikėjimo teise valdomo turto finansiniam (teisėtumo) auditui atlikti pagal 2012 metų atrankinį tyrimą atlikti finansiniai auditai:

- Savivaldybės 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir finansinių ataskaitų finansinis (teisėtumo) auditas,
  - Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti (1 797,4 tūkst. Lt);
  - Šilutės rajono savivaldybės galimybės imti trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti (500,0 tūkst. Lt);
  - Šilutės rajono savivaldybės galimybės imti (refinansuoti) ilgalaikę paskolą iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti (19 600 tūkst. Lt);
  - Savivaldybės galimybės refinansuoti įsiskolinimus bankams (10 052 tūkst. Lt);
  - Savivaldybės reprezentacinių lėšų panaudojimo ribotos apimties finansinis auditas;
  - Rusnės specialiosios mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas;
  - Švėkšnos specialiosios mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas;
  - Ribotos apimties finansinis auditas dėl inventorizacijos Savivaldybės biudžetinėse įstaigose atlikimo tvarkos;
    - Savivaldybės privatizavimo fondo ribotos apimties finansinis auditas.
    - Savarankiškos audito procedūros, atliktos reikšmingiausiose mokinio krepšelio, darbo užmokesčio, ilgalaikio turto srityse: Žemaičių Naumiesčio gimnazijoje, Pamario pagrindinėje mokykloje, Martyno Jankaus pagrindinėje mokykloje, lopšelyje - darželyje „Gintarėlis“, lopšelyje - darželyje „Raudonkepuraitė“, Savivaldybės administracijoje.
      - Savarankiškos audito procedūros ilgalaikio turto srityje atliktos: Usėnų pagrindinėje mokykloje, Šilutės švietimo pagalbos tarnyboje, Rusnės pagrindinėje mokykloje, Visuomenės sveikatos biure, Vydūno gimnazijoje, F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje, Šilutės senelių globos namuose.

Siekiant įsitikinti, ar sukurta kontrolės sistema darbo užmokesčio srityje, ar ji veikia ir užtikrina teisingą lėšų naudojimą, buvo atliktos audito procedūros. Audituota Ugdymo kokybės ir modernios aplinkos užtikrinimo programa. Audituota: darbuotojų pareigybių kategorijos, tarifacijos, atlyginimų koeficientai, pareiginės algos ir priedai, kompensacija už nepanaudotas atostogas, darbo užmokesčio skaičiavimo teisingumas, darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, jų pildymo teisingumas, sąskaitų korespondencijų apskaitos operacijoms registruoti teisingumas, Didžiosios knygos sąskaitų duomenų likučiai, Finansinės būklės ataskaitos, Apskaitos politikos.

Inventorizacija viešojo sektoriaus subjektuose turi būti atliekama vykdant teisės aktų reikalavimus, kadangi tai yra puiki priemonė kontroliuoti valstybės ir savivaldybės turto naudojimą įstaigose. Norint įsitikinti, ar ilgalaikio materialiojo turto apskaitos registre įrašytas turtas realiai yra įstaigoje ir jai priklauso, ar faktiškai šio turto likučiai sutampa su apskaitos duomenimis, ar įstaigos veikla, apskaitos įvykiai ir operacijos ilgalaikio turto srityje vykdomos pagal nustatytus teisės aktų reikalavimus, buvo tikrinta turto apskaita, naudojimas, nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai, visiškos materialinės atsakomybės sutartys, pareigybių aprašymai, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto registras, Tarybos sprendimai dėl turto perdavimo.

Pateikiame informaciją apie 2012 metų biudžetinėse įstaigose vykdytų auditų metu nustatytas klaidas ir neatitikimus.

2.1. Šilutės rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto įvykdymo ataskaitų rinkinio ir finansinių ataskaitų finansinis (teisėtumo) auditas

Auditas atliktas planingai, sudarius planą bei audituotų sričių programas. Audito metu vertinome 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, finansines ataskaitas, Savivaldybės lėšų naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams per 2011 metus. Audito 2012 m. gegužės 14 d išvadoje Nr. K1-7/1 pareiškėme: sąlyginę nuomonę dėl Šilutės rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir finansinių ataskaitų.

Audito 2012 m. gegužės 6 d. ataskaitoje Nr. K1-7 Savivaldybės administracijai pateikėme 20 rekomendacijų. Kitoms audituotoms įstaigoms, kurios buvo anksčiau minėtos audito sudėtinės

dalys, raštuose ir audito ataskaitose buvo pateikta 89 rekomendacijos nustatytų neatitikimų pašalinimui. Savivaldybės administracija 2012-06-19 raštu Nr. R3-(5.16)-469 informavo apie rekomendacijų vykdymą, kurios įgyvendintos tik iš dalies. Vykdamas poauditinę veiklą Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, surinkta informacija apie nustatytų klaidų ištaisymus ir įsitikinta, kad rekomendacijos įgyvendintos 100 proc.

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Tarybos pateiktą Išvadą, 2011 m. gegužės 24 sprendimu Nr. T1-419 patvirtino Savivaldybės administracijos parengtą ataskaitą „Dėl 2011 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio patvirtinimo“.

2.2. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2011 metų ataskaitų auditas

Audito metu nustatyti faktai, neatitikimai, pažeidimai bei rekomendacijos išdėstyti audito 2012-06-27 ataskaitoje Nr. K1-8 ir audito 2012-06-29 išvadoje Nr. K1-8/1 bei Nr. K1-8/2. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu bei Tarybos reglamento 26 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Savivaldybės tarybai audito ataskaita ir išvada buvo pateikta š. m. liepos mėn. Audito ataskaitoje pateiktos 8 bendrosios išvados ir 10 rekomendacijų.

Išvados:

1. Statistinių ataskaitų 2011 metų VT-01, VT-02 duomenys neatitinka buhalterinės apskaitos registrų duomenų. Turto ataskaitų eilutės: „Mašinos ir įrengimai“ padidinta 27,8 tūkst. Lt, „Baldai ir biuro įranga“ padidinta 24,1 tūkst. Lt, „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“ sumažinta 52,0 tūkst. Lt.

2. Biudžetinių 14 įstaigų (iš 56) 2011-12-31 Aiškinamajame rašte nepateikė informacijos apie registruotą pagal panaudos sutartis gautą turtą, kurio vertė – 11 578 084,23 Lt, iš jų: Administracija – 10 407,977 tūkst. Lt. Finansinės atskaitomybės Aiškinamojo rašto informacija apie ilgalaikį materialųjį turtą, perduotą patikėjimo teise valdyti ir disponuoti, pateikta neišbaigta, pažeidžiant 19-jo VSAFAS 62 straipsnio nuostatų reikalavimus, todėl dėl ilgalaikio turto „Nebalansinės sąskaitos“ pasisakyti negalime.

Kadangi audito metu buvo nustatytos reikšmingos klaidos bei teisės aktų pažeidimai, Kontrolės ir audito tarnyba vykdydama stebėseną, kad per nustatytą laikotarpį, iki 2012-09-01 klaidos būtų ištaisytos, Administracijos direktoriui 2012-09-12 raštu Nr. K6-58 priminė dėl rekomendacijų nevykdymo. Apie tai buvo informuota ir Savivaldybės merė. Tik ištaisius klaidas Administracija turi teisę teikti Savivaldybės tarybai tvirtinti ataskaitas VT-01, VT-02. Administracijos direktorius 2012-09-20 raštu Nr. R3-(5.136)-6627 bei 2012-10-05 raštu Nr. R3-(5.11)-6946 informavo Kontrolės ir audito tarnybą apie rekomendacijų įgyvendinimą, klaidų ištaisymą, pateikdamas tai įrodančius dokumentus. Patikslintai Savivaldybės turto 2011 metų statistinei ataskaitai VT-02 ir Savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitai VT-01 Savivaldybės taryba pritarė 2012 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimu Nr. TI-570.

2.3. Išvados dėl paskolų

Rengiant išvadas dėl paskolų, audito metu buvo surinkti įrodymai, kuriais buvo pagrįsta Savivaldybės biudžeto pajamų, kreditinio įsiskolinimo, vidaus skolos augimas, Savivaldybės skolinimosi lygis ir ypatingas dėmesys skirtas skolinimosi limitams, kad nebūtų viršyti teisės aktuose nustatyti limitai. 2012 metais atlikome 4 ribotos apimties finansinius auditus ir Savivaldybės tarybai pateikėme 4 išvadas:

- dėl 1 797,4 tūkst. Lt ilgalaikės paskolos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti. Išanalizavus biudžeto pajamas, kreditinį įsiskolinimą, vidaus skolos augimą, Savivaldybės skolinimosi lygį, įsitikinta, kad paėmus minėtą paskolą įstatymu nustatyti skolinimosi limitai – neviršyti. Audito 2012 m. kovo 20 d. išvadoje Nr. K1- 1/1 bei ataskaitoje atkreiptas dėmesys, kad Šilutės rajono savivaldybės skola (paskolos) 2012-01-01 yra 22 030,9 tūkst. Lt arba

47,39 procentų. Iš Finansų ministerijos pasiskolinus 1 797,4 tūkst. Lt, limitas bus panaudotas 51,26 procentų.

- dėl 500,0 tūkst. Lt trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti. Audito 2012 m. balandžio 30 d. išvada Nr. K1-5/1. Audito ataskaitoje pažymėta, kad trumpalaikė paskola laikinam pajamų trūkumui padengti suteikta iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto apyvartos lėšų į Savivaldybės skolinimosi limitus neįskaitoma, tačiau kreditinis įsiskolinamas (įskaitant paskolas) tendencingai didėja ir trumpalaikė paskola tik laikinai išspręstų išlaidų dengimo problemas. Dėl šios priežasties kyla būtinybė ieškoti biudžeto išlaidų mažinimo rezervų.

- dėl 19 600 tūkst. Lt ilgalaikės paskolos refinansavimo iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų investicijų projektams finansuoti. Audito 2012 m. gegužės 14 d. išvadoje Nr. K1- 6/1 buvo pateikta neigiama išvada. Atkreiptas dėmesys, kad Savivaldybė neturi galimybių refinansuoti numatytos sumos, kadangi bendra Savivaldybės skola sudarytų 77 proc. ir viršytų nustatytą leistiną limitą. Skolos limitas, grynojo skolinimosi bei grąžintinų 2012 metais paskolų limitai būtų viršyti. Kontrolės ir audito tarnybai pateikus neigiamą išvadą, nebuvo galimas teigiamas Tarybos sprendimo priėmimas. Tik sumažinus refinansavimo sumą Savivaldybės taryba 2012-05-24 sprendimu Nr. T1-418 leido administracijai refinansuoti 10 052 tūkst. Lt skolas bankams.

- dėl 10 052 tūkst. Lt įsiskolinimų bankams refinansavimo. Audito 2012 m. rugpjūčio 14 d. išvadoje Nr. K1- 9/1 pateikėme savo nuomonę, kad refinansavus 10 052,0 tūkst. Lt skolas bankams, Lietuvos Respublikos 2012 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyti skolinimosi limitai nebus viršyti.

2.4. Šilutės rajono savivaldybės reprezentacinių lėšų panaudojimas

Ribotos apimties finansinis auditas dėl Šilutės rajono savivaldybės administracijos reprezentacinių išlaidų panaudojimo 2012 metais atliktas siekiant įvertinti Šilutės rajono savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo Administracijos bei Mero fondo reprezentacinėms išlaidoms bei šių lėšų panaudojimo 2012 metais (6-ių mėnesių) teisėtumą ir atvaizdavimo finansinėje atskaitomybėje teisingumą. Audito metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, apskaitos neatitikimai bei kt. pastebėjimai pateikti audito 2012-10-01 ataskaitoje Nr. K1-9, kurioje Administracijos direktoriui pateikiama 18 išvadų ir 15 rekomendacijų. Pateikiame keletą rekomendacijų:

1. Vadovautis Buhalterinės apskaitos įstatymu – į apskaitos registrą „Tiekėjams mokėtinos sumos“ sąskaitas registruoti pagal numatytą sąskaitų įtraukimo tvarką.

2. Vadovautis Savivaldybės administracijos Asignavimų valdytojų apskaitos politikos nuostatomis, – pripažinti ūkinės operacijas, įvertinti, apskaitos įrašus susisteminti, apskaitos darbuotojams savo pareigas atlikti laiku ir atidžiai, profesionaliai. Vykdyti sąskaitų korespondencijas (reprezentacijai), kad dokumente atsispindėtų panaudotų lėšų šaltinis.

3. Sudaryti medžiagų nurašymo reprezentacijai registrą. Medžiagų nurašymo aktus (reprezentacijai) registruoti, numeruoti, nurodyti išsiuntimo, dovanojimo datas.

4. Vykdyti pirkimus reprezentaciniais tikslais, vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis. Atkreiptinas dėmesys, kad kai kurie dalykai, pvz., gėlių pirkimas neatliekant Viešųjų pirkimų procedūrų ir kt. pirkimai kartojasi sistemingai nuo 2008 metų (2009-02-13 audito ataskaita Nr. K-15).

5. Numatyti konkrečius terminus pateisinamiesiems apskaitos dokumentams pateikti. Tvarkyti Dovanų ir svetingumo registrą. Atnaujinti, papildyti Mero referento pareigybės aprašymą, kad būtų įtrauktos visos realiai atliekamos darbo funkcijos.

Siekiant užtikrinti, kad rekomendacijos būtų įvykdytos – pateiktas rekomendacijų įgyvendinimo planas, kurio įgyvendinimo terminas buvo nustatytas iki 2012-10-29. Administracijos direktorius 2012-11-09 raštu Nr. R3-(5.16)-7818 kreipėsi dėl rekomendacijų įgyvendinimo termino pratęsimo iki 2013-06-01. Kontrolės ir audito tarnyba rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną suplanavusi atlikti 2013 m.

2.5. Rusnės specialiosios mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas

Rusnės specialiojoje mokykloje biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012-07-01 ataskaitoje darbo užmokestis sudaro reikšmingą dalį – 86,7 proc. visų 2012 metų planuotų asignavimų. Siekiant įsitikinti, ar sukurta kontrolės sistema darbo užmokesčio srityje, ar ji veikia ir užtikrina teisingą lėšų panaudojimą, atliktos audito procedūros darbo užmokesčio srityje. Audituota Ugdymo kokybės ir modernios aplinkos užtikrinimo programa, asignavimai iš viso 629,429 tūkst. Lt, iš jų: mokinio krepšelio lėšos – 425,167 tūkst. Lt, savarankiškų funkcijų – 204,262 tūkst. Lt. Nustatyta, kad kontrolės sistema darbo užmokesčio srityje veikia nepakankamai. Nustatyti neatitikimai buvo išdėstyti Kontrolės ir audito tarnybos 2012-09-12 rašte Nr. K6-5, aptarti su įstaigos vadovu, vyr. buhalterė ir įpareigoti ištaisyti nustatytus neatitikimus. Mokyklos direktorius 2012-09-21 raštu Nr. V4-222 informavo apie nurodytą rekomendacijų įgyvendinimą.

Audituojant turto sritį, nustatyta, kad inventorizacijai iš esmės nebuvo pasiruošta, ne visas turtas įtrauktas, inventorizacijos aprašai nėra teisingai įforminti, keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, perdavimas – priėmimas atliktas neteisingai, pažeidžiant teisės aktus ir t. t. Mokykloje, pažeidžiant teisės aktus, metinės inventorizacijos buvo nuolat atliekamos formaliai, kasmet perkeliant (perrašant) duomenis iš apskaitos registru į inventorizavimo aprašus. Nustatyta, kad kontrolės sistema ilgalaikio turto srityje veikia nepakankamai. Nustatyti neatitikimai buvo išdėstyti Kontrolės ir audito tarnybos 2012-12-18 rašte Nr. K6-99, aptarti su įstaigos vadovu, vyr. buhalterė, įpareigoti iki 2012-12-31 juos ištaisyti. Mokyklos direktorius 2013-01-02 raštu Nr. V4-1 informavo apie nurodytą rekomendacijų įgyvendinimą, kontrolės procedūrų įdiegimą.

Audito 2013-04-03 ataskaitoje Nr. K1-3 nurodėme, jog atlikus audito procedūras nustatėme, kad Rusnės specialiojoje mokykloje vidaus kontrolės procedūros sukurtos, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

Finansinio (teisėtumo) audito 2013 m. balandžio 5 d. išvadoje Nr. K1-3/1 pateikta sąlyginė nuomonė dėl finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų duomenų. Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Taip pat dėl išvadoje išvardintų priežasčių negalėjome patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų duomenų teisingumo.

Audito ataskaitoje Rusnės specialiosios mokyklos direktoriui pateikėme rekomendacijas ir jų įgyvendinimo terminą iki 2013-05-10.

2.6. Švėkšnos specialiosios mokyklos finansinis (teisėtumo) auditas

Audituota Ugdymo kokybės ir modernios aplinkos užtikrinimo programa, asignavimai iš viso 2 187,6 tūkst. Lt, iš jų: mokinio krepšelio lėšos – 795,3 tūkst. Lt, savarankiškų funkcijų – 1 392,3 tūkst. Lt. Ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta turto iš viso už 3 361,2 tūkst. Lt. Švėkšnos specialiosios mokyklos Apskaitos politika neišbaigta, neinformatyvi, Inventorizacijos atlikimo tvarka neišsami. Inventorizacijos metu 2012-12-19 nustatyti ilgalaikio turto 19 vienetų, apskaitoje ir natūroje neatitikimai, per 50 vienetų inventorinių numerių ženklavimo neatitikimų, nerasti 2 ilgalaikio turto vienetai, kurių pradinė vertė pagal pateiktus apskaitos duomenis – 2,729 tūkst. Lt. Rastas į apskaitą neįtrauktas turtas komisijos neįvertintas, nesudarytas užpajamavimo aktas, neįforminti trūkumai ir t. t., kurie sudaro prielaidas ir riziką klaidoms ir apgaulėms atsirasti. Inventorizacijų metu mokykloje iš esmės neperžiūrimas ilgalaikis turtas, nenustatoma, ar yra to turto nuvertėjimo požymių. Remiantis 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ – pagrindiniais turto nuvertėjimo požymiais, darytina išvada, kad Mokyklos turto vertė – dirbtinai padidinta. Todėl ir įstaigos apskaitoje užregistruoto turto vertė nėra tikra ir neatitinkanti tikrosios padėties.

Apie audito metu nustatytas klaidas ir neatitikimus Švėkšnos specialioji mokykla buvo informuota žodžiu ir raštais 2013-01-07 Nr. K6-(3.18)-8, 2013-01-25 Nr. K6-(3.18)-14, 2013-02-08

Nr. K6-(3.18)-17. Švėkšnos specialioji mokykla atsakė raštais 2013-01-25 (paaiškinimas), 2013-01-28 Nr. V12-72-(1.9), 2013-02-20 Nr. V12-119-(1.9), 2013-03-05 Nr. V12-143-(1.9), 2013-03-05 Nr. V12-144-(1.9), kad, vykdydama mūsų teiktas rekomendacijas, audito metu ištaisė klaidas, kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui:

1. Parengta Apskaitos politika (direktorės 2013-02-25 įsakymas Nr. V1-45-(1.3)). Papildyti Sąnaudų apskaitos tvarkos, Darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašai.

2. Sumažinta 0,5 etato buhalterio.

3. Sudaryta nauja Darbo sutartis su gydytoju psichiatru. Direktorės 2013-03-25 įsakymu nuo 2013-04-01 R. A. skirtas gydytojo psichiatro 1,0 etatas ir nustatytas darbo laikas bei apžiūrėtų pacientų skaičius per valandą.

4. Direktorės įsakymu pavesta vyr. slaugos administratorei, vadovaujantis DK 147 straipsnio 7 dalimi, pildyti atkirai gydytojo psichiatro R. A. darbo laiko apskaitos žiniaraštį.

5. Papildyta informacija darbuotojų kortelėse – pažymose apie darbuotojus.

6. Pradėtos naudoti Sąskaitų plane numatytos sąskaitos: 2221004 ir 2221005.

7. Ištaisyta 2012-09-30 Finansinės būklės ataskaitoje nustatyta 17,815 mln. Lt klaida. Surašyta pažyma.

8. Iki 2012 metų finansinės atskaitomybės sudarymo ištaisyti sukauptų atostoginių ir Didžiosios knygos nustatyti neatitikimai. Surašyta Pažyma.

9. Finansinės būklės 2012-12-31 ataskaitoje ištaisyti nustatyti neatitikimai su Didžiąja knyga. Surašyta Pažyma.

10. Direktorius pavaduotojas ugdymui, vyr. buhalteris bendradarbiaudami su programuotojais sutvarkė Darbuotojo laiko apskaitos programą, kad būtų teisingai suformuota bendroji darbo laiko apskaitos ataskaita, kad teisingai būtų nurodomas dirbtas darbuotojų laikas.

11. Mokyklos direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo, jų pateikimo buhalterijai terminų laikymosi nuolatinę kontrolę.

12. Mokyklos direktoriaus 2013-01-10 įsakymu Nr. V1-10-(1.3) patvirtinta „Pedagogų, mokinių, aptarnaujančio personalo darbuotojų asmeninių daiktų naudojimosi tvarka“.

13. Neįtrauktas į apskaitą turtas buvo įvertintas, 2013-01-21 aktas Nr. 1.

14. Įvertinę turtą: (pagal ilgalaikio turto požymius), nepilnai sukomplektuotą, nusidėvėjusį, netinkamą naudoti, pradėti rengti dokumentai turto nurašymui.

15. Neįtrauktas į apskaitą turtas užpajamuotas, ilgalaikis turtas teisingai paženklintas inventoriniais numeriais.

16. Mokyklos direktorius 2013-01-14 įsakymu Nr. V3-18-(3.1) įpareigojo pavaduotoją ūkiui V. K., mokytoją R. J., slaugos administratorę S. G. užtikrinti materialaus turto apskaitą ir apsaugą.

17. Mokyklos direktoriaus 2013-01-18 įsakymu Nr. V1-16-(1.3) patvirtinta Švėkšnos specialiosios mokyklos Inventorizacijos tvarka.

18. Mokyklos direktoriaus 2013-02-15 įsakymu Nr. V1-41-(1.3) patvirtinta Švėkšnos specialiosios mokyklos Turto gabenimo, nešiojimo iš vienos patalpos į kitą, tvarka.

19. Mokyklos direktoriaus 2013-01-18 įsakymu Nr. V1-17-(1.3) patvirtinta Švėkšnos specialiosios mokyklos vyriausiojo buhalterio pareiginiai nuostatai.

20. Mokyklos direktoriaus 2013-02-14 įsakymu Nr. V1-40-(1.3) patvirtinta Švėkšnos specialiosios mokyklos direktoriaus pavaduotojo ūkiui pareigybės aprašymas.

Audito 2013 m. balandžio 9 d. išvadoje Nr. K1-4/1 pateikėme sąlyginę nuomonę dėl finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų duomenų. Sąlyginę nuomonę dėl valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Dėl išvadoje išvardintų priežasčių negalėjome patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų duomenų teisingumo. Taip pat negalėjome patvirtinti 2012 m. gruodžio 31 d.

Finansinės būklės ataskaitoje pateiktų duomenų teisingumo. Audito 2013-04-07 ataskaitoje Nr. K1-4 pateikėme 7 rekomendacijas, kurių įgyvendinimo terminas iki 2013-05-13.

2.7. Ribotos apimties finansinis (teisėtumo) auditas „Dėl inventorizacijos Savivaldybės biudžetinėse įstaigose atlikimo tvarkos“.

Inventorizacija viešojo sektoriaus subjektuose turi būti atliekama vykdant teisės aktų reikalavimus, kadangi tai yra puiki priemonė kontroliuoti valstybės ir savivaldybės turto naudojimą įstaigose. Norint įsitikinti, ar ilgalaikio materialiojo turto apskaitos registre įrašytas turtas realiai yra įstaigoje ir jai priklauso, ar faktiškai šio turto likučiai sutampa su apskaitos duomenimis, ar įstaigos veikla, apskaitos įvykiai ir operacijos ilgalaikio turto srityje vykdomos pagal nustatytus teisės aktų reikalavimus, buvo tikrinta turto apskaita, naudojimas, nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai, visiškos materialinės atsakomybės sutartys, pareigybių aprašymai, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto registras, Tarybos sprendimai dėl turto perdavimo.

Rezultatai pateikti audito 2013-01-21 ataskaitoje Nr. K2-1. Atliktos savarankiškos audito procedūros ilgalaikio turto srityje 12 biudžetinių įstaigų:

2.7.1. Usėnų pagrindinėje mokykloje (toliau – Mokykla) ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta turto iš viso – 4 581,583 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikis materialusis sudaro 4 577,424 tūkst. Lt, ilgalaikis nematerialusis turtas – 4,159 tūkst. Lt. Inventorizacijos metu pertekliaus ar trūkumo nenustatyta, registruojant, apskaitant, inventorizuojant turtą įdiegtos tinkamos ir pakankamos kontrolės procedūros. Mokyklos vadovybei 2012-11-28 pateikti pastebėjimai rašte Nr. K6-94.

2.7.2. Šilutės švietimo pagalbos tarnyboje ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta turto iš viso – 261,306 tūkst. Lt. Vadovaujantis 19-jo VSAFAS 62 straipsnio reikalavimais, 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinio Aiškinamajame rašte informacija dėl balansinėse ir nebalansinėse sąskaitose esančio ilgalaikio turto pateikta tinkamai ir yra patikima, kadangi yra objektyvi ir palyginama su kitais esančiais įstaigoje dokumentais. Kontrolės ir audito tarnybos pastebėjimai pateikti 2013-01-09 rašte Nr. K6-(3.18)-10.

2.7.3. Rusnės pagrindinėje mokykloje (toliau – Mokykla). Mokykloje patvirtinta Apskaitos politika 2009 metais neatitinka viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų, neparengti tvarkų aprašai, kuriais vadovaujantis apskaita būtų tvarkoma pagal naująjį apskaitos reformos kaupimo principą, nenumatytos sąskaitų korespondencijos. Pateikta 11 rekomendacijų, pažeidimai surašyti 2012-11-22 rašte Nr. K6-91. Mokyklos direktoriui nurodyta kuo skubiau imtis priemonių ir vykdyti kontrolę dėl rašte nurodytų teisės aktų nevykdymo. Mokyklos direktorius 2012-12-11 raštu Nr. V4-62 informavo apie nustatytų neatitikimų ir pažeidimų ištaisymą, naujų dokumentų parengimą bei jų tvirtinimą.

2.7.4. Visuomenės sveikatos biure (toliau – Biuras) atliekant inventorizaciją, buvo patikrintas ilgalaikis turtas – 273,958 tūkst. Lt. Įforminant inventorizacijų rezultatus (paskutinės inventorizacijos, atliktos 2011-10-05), nustatyta, kad Centralizuotos buhalterijos buhalterė nesivadovavo nustatytų Vyriausybės nutarimo Inventorizacijos tvarkos reikalavimų ir kt. Su nustatytais pažeidimais atsakingi darbuotojai supažindinti 2012-12-03 raštu Nr. K6-95. Savivaldybės administracijos direktoriui pateiktos 7 rekomendacijos, Biuro direktorei - 4 rekomendacijos. Biuro direktorė 2012-12-20 raštu Nr. S- ((01.1.12)-392 informavo Kontrolės ir audito tarnybą apie nustatytų pažeidimų ištaisymą, pateikė įrodančius dokumentus.

2.7.5. Vydūno gimnazijoje (toliau – Gimnazija) faktiškai patikrinta turto iš viso už 18 649 tūkst. Lt. Gimnazijoje registruojant, apskaitant, inventorizuojant turtą įdiegtos tinkamos ir pakankamos kontrolės procedūros, atsakingi darbuotojai tvarko detalią turto judėjimo apskaitą. Gimnazijos direktoriui 2013-01-02 pastebėjimus pateikėme raštu Nr. K6-3. Vydūno gimnazijos direktorius 2013-01-14 raštu Nr. 3-11-6 pateikė informaciją dėl neatitikimų pašalinimo.

2.7.6. F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje (toliau – Biblioteka) ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta Bibliotekos (be filialų) turto iš viso už 3 721,0 tūkst.

Lt, iš jų: ilgalaikis materialusis sudarė 3 441,6 tūkst. Lt, ilgalaikis nematerialusis turtas – 279,4 tūkst. Lt. Bibliotekos vadovybė įgyvendino Kontrolės ir audito tarnybos praeitais, t. y. 2012 metais atlikto finansinio audito rekomendacijas, įvertino visus pateiktus pastebėjimus ir, siekiant išvengti nustatytų klaidų ateityje, ėmėsi priemonių stiprinant kontrolės procedūrų veikimą, kad ūkinės operacijos būtų atliekamos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais ir registruojamos apskaitos registruose pagal apskaitos principus ir taisykles. Bibliotekoje patvirtintos tvarkos ir taisyklės veikia, vadovas palankiai ir reikliai žiūri į kontrolės priemones. Dėl atliktų audito procedūrų ilgalaikio turto srityje Bibliotekai pateiktas 2013-01-04 raštas Nr. K6-4.

2.7.7. Šilutės senelių globos namuose (toliau – Globos namai) ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta turto iš viso už 4 307,997 tūkst. Lt (valstybės turto – 24,522 tūkst. Lt, savivaldybės turto – 4283,5 tūkst. Lt). Globos namai 2012 metais įsigijo ilgalaikio turto, kurio vertė 20,902 tūkst. Lt. Globos namai 2012 metais nurašė ilgalaikio turto, kurio įsigijimo vertė 9,2 tūkst. Lt. Dalyvaujant inventorizacijoje, reikšmingų klaidų nepastebėta, sukurtos kontrolės procedūros ilgalaikio turto srityje veikia patikimai. Kontrolės ir audito tarnybos pastebėjimai 2012-11-29 raštu Nr. K6-96 pateikti Senelių globos namų direktorei.

2.7.8. Žemaičių Naumiesčio gimnazijoje (toliau – Gimnazija) ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta turto iš viso už 2 514,4 tūkst. Lt. Gimnazijoje inventorizacijai pasirengta atsakingai ir kruopščiai, registruojant, apskaitant, inventorizuojant turtą įdiegtos tinkamos ir pakankamos kontrolės procedūros. Mūsų nuomone, Gimnazijoje patvirtintos tvarkos taisyklės veikia, vadovas formuoja pakankamai gerą įstaigos mikroklimatą, palankiai ir reikliai žiūri į kontrolės priemones.

2.7.9. Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla). Mokykloje, pažeidžiant teisės aktus, metinės inventorizacijos buvo nuolat atliekamos formaliai, kasmet perkeliant (perrašant) duomenis iš apskaitos registru į inventorizavimo aprašus. Nustatyti teisės aktų pažeidimai, neatitikimai po inventorizacijos aptarti su Inventorizacijos komisija, Mokyklos direktoriumi ir išdėstyti 2013-01-02 rašte Nr. K6-2, kuriame pateikta 17 išvadų bei 8 rekomendacijos ir Direktorius įpareigotas imtis priemonių pažeidimams pašalinti. Direktorius 2013-02-12 raštu Nr. 35 informavo apie rekomendacijų įgyvendinimą.

Mokykloje taip pat audituota darbo užmokesčio sritis, prekių ir paslaugų naudojimas. Darbo užmokestis sudaro 92,3 proc. visų 2012 m. planuotų asignavimų: iš jų mokinio krepšelio lėšos – 3 374,8 tūkst. Lt, Savivaldybės biudžeto lėšos – 448,6 tūkst. Lt. Nustatyti teisės aktų pažeidimai dėl darbo užmokesčio naudojimo, priedų mokėjimo, nepatvirtinus biudžeto, dėl mokinio krepšelio ne pagal tikslinę paskirtį 51,183 tūkst. Lt naudojimo (2011 m.) ir laiku negražinimo į Savivaldybės biudžetą. Išvados ir rekomendacijos pateiktos 2013-01-02 rašte Nr. K6-2. Rekomendacijos įgyvendintos audito metu. Ne pagal paskirtį panaudoti asignavimai į valstybės biudžetą gražinti audito metu.

2.7.10. Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla). Patikrintas visas ilgalaikis materialusis turtas – 5 348,125 tūkst. Lt, t.y., buvo atliktas turto patikrinimas natūroje ir patikrinimo rezultatai palyginti su buhalterinės apskaitos duomenimis. Nustatyti neatitikimai, kurie sudaro prielaidas ir riziką klaidoms ir apgaulėms, buvo aptarti bendrame pasitarime su įstaigos vadovybe po Inventorizacijos 2012-11-27 atlikimo. Mokyklos direktorius operatyviai reagavo į Tarnybos pastabas, informino atliktos Inventorizacijos rezultatus ir nedelsiant pašalino neatitikimus.

Taip pat audituoti darbo užmokesčiui skirti asignavimai: mokinio krepšelio lėšos – 2 213,6 tūkst. Lt, Savivaldybės biudžeto lėšos – 248,3 tūkst. Lt. Pažeidžiant teisės aktus 2011 metais panaudojo 28,641 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų ne pagal tikslinę paskirtį, kurie į valstybės biudžetą gražinti audito metu.

2.7.11. Šilutės lopšelio - darželio „Gintarėlis“ (toliau – Darželis). Ištisinės ilgalaikio turto inventorizacijos metu faktiškai patikrinta lopšelio - darželio ilgalaikio turto iš viso už 1 700,168 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikio materialiojo – 1 698,988 tūkst. Lt, nematerialiojo – 1,180 tūkst.

Lt. Darželyje registruojant, apskaitant, inventorizuojant turtą įdiegtos tinkamos ir pakankamos kontrolės procedūros.

Audituoti darbo užmokesčiui skirti asignavimai – 1 141,3 tūkst. Lt, iš jų: mokinio krepšelio lėšos – 331,4 tūkst. Lt, Savivaldybės biudžeto lėšos – 809,9 tūkst. Lt. Dokumentinio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai bei neatitikimai, užfiksuoti audito darbo dokumentuose bei išdėstyti 2012-12-03 rašte Nr. K6-97 įstaigos direktoriui. Darželio direktorė 2013-01-14 raštu Nr. V4-11 informavo apie nustatytų neatitikimų ištaisymą darbo užmokesčio srityje.

2.7.12. Šilutės lopšelio - darželio „Raudonkepuraitė“ (toliau – Darželis). Faktiškai patikrinta ilgalaikio turto iš viso už 1 322,671 tūkst. Lt. Audito metu neatitikimų nenustatyta, todėl galima teigti, kad Darželyje įdiegtos tinkamos kontrolės procedūros.

Buvo įvertinta darbo užmokesčiui skirtų biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumas ir apskaitos teisingumas. Audituoti asignavimai iš viso 892,1 tūkst. Lt, iš jų: mokinio krepšelio lėšos – 243,1 tūkst. Lt, Savivaldybės biudžeto lėšos – 649,0 tūkst. Lt. Nustatytas, 2012-10-01 nepanaudotų atostogų žiniaraštyje ir Didžiojoje knygoje sukaupto atostogų rezervo skirtumas – 24,8 tūkst. Lt, apskaitos registre „Didžiojoje knygoje“ sąskaitoje „Ligos pašalpos sąnaudos“ neužregistruota – 1,7 tūkst. Lt sąnaudų. Atlikus audito procedūras nustatyta, kad vidaus kontrolės sistema darbo užmokesčio srityje nepakankama. Siekiant, kad kontrolės sistema darbo užmokesčio srityje būtų efektyvesnė, lopšelio - darželio direktorei 2012-12-28 rašte Nr. K6-101 pateikėme 14 rekomendacijų. Rekomendacijos įgyvendintos audito metu.

2.8. Ribotos apimties Privatizavimo fondo (toliau – fondo) finansinis (teisėtumo) auditas. Audito metu nustatytos reikšmingos ir esminės Privatizavimo fondo apskaitoje padarytos klaidos. Finansinių ataskaitų 2012 metų duomenys atitinka apskaitos registru duomenis, tačiau apskaitos registruose duomenys užregistruoti neteisingai, nustatytos reikšmingos klaidos ir mes negalėjome patvirtinti, kad likučiai 2012-12-31 buvo teisingi. Vidaus kontrolės sistema neatitiko jai keliamų reikalavimų, neužtikrino, kad fondo lėšų apskaita būtų tvarkoma tinkamai ir parengtos teisingos finansinės ataskaitos, todėl ji vertinama kaip silpna.

Audito rezultatai pateikti 2013-04-29 ataskaitoje Nr. K1-5 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų privatizavimo fondo audito rezultatų“. Tarnyba Administracijai pateikė 17 rekomendacijų, jų įgyvendinimo planą, kurio terminas iki 2013-06-10.

2.9. Kontrolės ir audito tarnybos atliekamos Savivaldybės išdo, Savivaldybės administracijos (darbo užmokesčio ir prekių paslaugų srityse, aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos ribotos apimties auditas ir kt.) audito procedūros yra Savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės 2012 metų nuosavybės teise priklausančio ir valstybės patikėjimo teise valdomo turto finansinio (teisėtumo) audito sudėtinės dalys.

2.9.1. Savivaldybės išdo auditas dar tęsiamas.

2.9.2. Savivaldybės administracijoje (toliau – Administracija) auditas – tęsiamas. Atlikus I pusmečio darbo užmokesčio audito procedūras buvo nustatyti teisės aktų neatitikimai ir pažeidimai. Savivaldybės administracijos direktoriui pateiktos 23 išvados ir 13 rekomendacijų:

1. Parengti iš esmės naują, atitinkančią VSAFAS nuostatas, Darbo užmokesčio tvarką, numatant konkrečias buhalterinės apskaitos operacijų sąskaitų korespondencijas.

2. Atkreipti dėmesį į biudžeto darbo užmokesčio planavimo procedūras, kad jos būtų pagrįstos ekonominiais skaičiavimais, faktiniais poreikiais, kad jis atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų nuostatas.

3. Administracijoje darbuotojų etatus naudoti efektyviai. Peržiūrėti neužimtus etatus, pagal galimybes iki minimumo juos sumažinti.

4. Vadovautis Valstybės tarnybos įstatymo ir Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos nuostatomis ir imtis priemonių dėl valstybės tarnautojai neteisėtai padidintos kategorijos (nuo 12 iki 14).

5. Mokant priedus, priemokas „už svarbias užduotis“, „už padidėjusį darbų mastą“, už pareigybėse neaprašytus darbus ir kt., nustatyti vertinimo kriterijus, pagal kuriuos būtų galima apibrėžti darbų, užduočių svarbumą, sudėtingumą.

6. Skiriant valstybės tarnautojams, darbuotojams priedus, priemokas, vienkartinės išmokas Administracijos direktoriaus įsakymus informinti taip, kad jie atitiktų teisės aktus bei kitus susijusius dokumentus.

7. Esant Savivaldybės sunkiai finansinei padėčiai, imtis papildomų kontrolės procedūrų dėl biudžeto lėšų naudojimo mokant priedus ir priemokas.

8. Atkreipti dėmesį į darbuotojų kasmetinių atostogų antrosios dalies skaidymą, kontroliuoti, kad nesusidarytų permokos iš biudžeto lėšų.

9. Biudžetinės įstaigos finansines atskaitomybes sudaryti ir vadovautis pagal apskaitos registro - Didžiosios knygos sąskaitų duomenis.

10. Darbo užmokesčių už kasmetines atostogas mokėti ne vėliau kaip prieš tris kalendorines dienas iki kasmetinių atostogų pradžios, kaip numato Darbo kodekso nuostatos.

11. Vadovautis Administracijos direktoriaus 2010-06-30 įsakymu Nr. A1-715 patvirtintu Sąskaitų planu bei ligos pašalpos sąnaudas registruoti pagal numatytas sąskaitas.

12. Vadovautis 2012 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir iš sutaupytų asignavimų išlaidoms pirmiausia dengti išsiskolinimus.

13. Vykdyti darbo užmokesčio ir su juo susijusių išmokų skyrimo kontrolę.

Direktorius nustatytu terminu (iki 2012-12-31), Kontrolės ir audito tarnybai nepateikė informacijos apie priimtus sprendimus. Apie rekomendacijų nevykdymą raštu informuota Savivaldybės merė. Direktorius 2012-01-24 raštu Nr. R3-(4.19)-630 informavo, kad bus priimti atitinkami sprendimai, sukurtos ir įdiegtos kontrolės procedūros. Tačiau tai įrodančių dokumentų nepateikė, todėl galime teigti, kad rekomendacijos – neįgyvendintos. Savivaldybės administracijoje audito procedūros tęsiamos darbo užmokesčio (2012 m. II pusmečio), prekių, paslaugų srityse.

2.10. Valstybės biudžeto lėšų (mokinio krepšelio) naudojimo teisėtumas

Tarnyba, vykdydama su Valstybės kontrole pasirašytą susitarimą, Savivaldybės administracijoje ir biudžetinėse švietimo įstaigose vertino 2012 m. valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti panaudojimo teisėtumą. Mokinio krepšelio asignavimai – 33 271, 0 tūkst. Lt. Atliktos audito procedūros darbo užmokesčio ir prekių paslaugų srityje. Audito metu reikšmingų neatitikimų nenustatyta, išskyrus Šilutės Pamario ir Martyno Jankaus pagrindines mokyklas, kurios 2011 metais panaudojo 79,824 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų ne pagal tikslinę paskirtį ir nustatytu terminu negražino asignavimų į Savivaldybės biudžetą (Pamario pagrindinė mokykla – 51,183 tūkst. Lt, Martyno Jankaus pagrindinė mokykla – 28,641 tūkst. Lt).

Mokyklų vadovai nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 2 punkto 1, 7 dalių reikalavimus, kurie numato, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo „naudoti jiems skirtas lėšas pagal nustatytą paskirtį“, bei „užtikrinti programų vykdymo ir programoms skirtų lėšų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, ir rezultatyvumą“ bei 32 straipsnio 1 dalies 2 punktu. Pažeidė Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos 15 punktą, Savivaldybės administracija nevykdė Mokinio krepšelio lėšų panaudojimo kontrolės ir neužtikrino, kad lėšos būtų panaudotos efektyviai, pagal tikslinę paskirtį. Nesivadovavo Šilutės rajono savivaldybei skirtų mokinio krepšelio lėšų paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašu, kuris reikalauja vykdyti kontrolę. Savivaldybės administracijos atsakingi darbuotojai pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatas, kadangi iki 2012 m. sausio 10 d. negražino į valstybės biudžetą 2011 metais nepanaudotų arba panaudotų ne pagal

savo tikslinę paskirtį mokinio krepšelio lėšų. Audito metu (2012-12-31) ne pagal paskirtį panaudotos 2011 metų mokinio krepšelio lėšos grąžintos į valstybės biudžetą.

2.11. Gyventojo skundas.

Kontrolės ir audito tarnyba, gavusi Šilutės miesto gyventojo rašytinį skundą ir, vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 13 punktu, atliko dokumentinį tikrinimą. Skunde išdėstytos pretenzijos dėl Savivaldybės administracijos pirkimo komisijos socialiniam būstui įsigyti darbo. Pareiškėjo nuomone, komisija nepagrįstai, neturėdama rimtų argumentų, atmetė jo siūlomą parduoti butą ir nepakvietė į derybas butui pirkti. Tarnyba, įvertinusi Šilutės rajono savivaldybės Administracijos pirkimo komisijos socialiniam būstui įsigyti darbą bei jos atliktas procedūras, pažeidimų bei neatitikimų Lietuvos Respublikos teisės aktams nenustatė. Ataskaita 2012-09-25 Nr. K1-10 pateikta gyventojui bei Savivaldybės administracijai.

2.12. Dažniausiai pasitaikančios klaidos

- Apskaitos politika neatitinka viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų, neparengti tvarkų aprašai, kuriais vadovaujantis apskaita būtų tvarkoma pagal naująjį apskaitos kaupimo principą, nenumatytos sąskaitų korespondencijos. Inventorizacijos tvarka nepatvirtinta įstaigos direktoriaus.

- Keičiantis materialiai atsakingiems asmenims, pažeidžiant teisės aktus, nesudaroma komisija, nesudaromi pagrindiniai inventorizacijos atlikimą įrodantys dokumentai – inventorizavimo aprašai – sutikrinimo žiniaraščiai, kuriuose pasirašo komisija, perduodantis turtą asmuo, kad jį perdavė, o priimančysis, – kad jį priėmė.

- Nesivadovauta Inventorizacijos tvarkos nuostatomis, kad inventorizuojamas visas turtas, esantis įstaigoje, ir įtrauktas į apskaitą ir dėl kokių nors priežasčių į ją neįtrauktas, taip pat inventorizuojamas, įstaigoje esantis, bet jai nepriklausantis turtas.

- Nesivadovauta Vyriausybės nutarimo Inventorizacijos tvarkos reikalavimais, neužfiksuojami rezultatai: trūkumai ar perteklius, nenustatytos rastų skirtumų priežastys, nepateiktos raštiškos pastabos, materialiai atsakingų asmenų paaiškinimai.

- Nesivadovauta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis, kad tinkamai būtų įformintas ir apskaitos dokumentais pagrįstas ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų įtraukimas į apskaitą.

- Nesivadovauta Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, 23-ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“ nuostatomis, savo interneto svetainėje ne visos įstaigos skelbia atitinkamų metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, finansinių tarpinių ataskaitų bei metinio rinkinio.

- Pažeidžiant teisės aktus, metinės inventorizacijos nuolat atliekamos formaliai, kasmet perkeliančios (perrašant) duomenis iš apskaitos registru į inventorizavimo aprašus.

- Nevykdoma kontrolė ilgalaikio turto srityje, kad faktiškai įstaigoje esančių ilgalaikio turto vienetų inventoriniai numeriai atitiktų esančius apskaitos registre.

- Neužtikrinta apskaitos informacijos kokybė, neatliekamas turto patikrinimas ir faktiškai rasto turto palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis. Nesilaikyta Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostatų, – kad už apskaitos dokumentų surašymą laiku ir teisingai, už juose esančių duomenų tikrumą ir už ūkinės operacijos teisėtumą atsako apskaitos dokumentus surašę ir pasirašę asmenys.

- Buhalterijų, pavaduotojų ūkio reikalams ir kt. pareigybių aprašymai neatnaujinami, neatitinka pasikeitusių teisės aktų, neįrašytos faktiškai atliekamos darbo funkcijos.

- Pažeidžiant Darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarkos nuostatas – atleistiems įstaigos darbuotojams pavėluotai išmokamas darbo užmokestis bei kompensacija už nepanaudotas atostogas.

- Pasitaikė atveju, kai darbuotojams darbo užmokestis išmokėtas nesivadovaujant Darbo kodekse nustatytų terminų (176 straipsnio 2 punktas).
- Nesivadovaujama Lietuvos Respublikos valstybė ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.1.1. straipsniu.
- Nesivadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, išlaidas neteisingai priskiria kodams bei straipsniams.
- Nesivadovaujama VSAFAS, aiškinamajame rašte nepateikiama informacija susijusi su esminių klaidų taisymu.
- Pažeidžiamas Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 29 straipsnio nuostatos, Tarybai nepatvirtinus biudžeto, neteisėtai mokami priedai.

3. BENDROSIOS NUOSTATOS

Auditų metu nustatčius klaidas, neatitikimus ir įvertinus jų reikšmingumą, pateikti raštai vadovams, siekiant, kad iki metinės finansinės atskaitomybės sudarymo jos būtų ištaisytos ir finansinė atskaitomybė pateikta teisinga. Rekomendacijų įgyvendinimas yra vienas iš Tarnybos veiklos vertinimo kriterijų, suteikiantis informaciją apie auditų veiksmingumą. Auditų metu buvo pateiktos 192 rekomendacijos, kurių vykdymas buvo nuolat stebimas ir apie jų nevykdymą subjektams primenama. Auditams nepasibaigus buvo įvykdyta apie 90 proc. pateiktų rekomendacijų. Subjektai nepateikė informacijos arba neįvykdė nustatyto laiku apie 10,0 proc. pateiktų rekomendacijų, tačiau dėl kai kurių rekomendacijų specifikos joms įvykdyti reikalingas atitinkamas laikas ir įvairios priemonės. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito vertę, stiprina audito reikšmę, todėl vienas iš svarbiausių Tarnybos uždavinių yra audito rekomendacijų įgyvendinimo sistemos nuolatinis gerinimas. Daugeliu atveju audituojamas subjektas ištaiso audito metu nustatytas klaidas, netikslumus, kitus neatitikimus ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškreipimų. Nustatytų ir nurodytų trūkumų ištaisymas padeda išvengti jų pasikartojimo ateityje, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į audito darbą ir kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tikslingą turto naudojimą, teisingų ir vartotojo poreikius atitinkančių finansinių ataskaitų parengimą. Didelė dalis subjektų vertina audito paslaugas, operatyviai teikia dokumentus audito procedūroms atlikti ir skubiai taiso klaidas, todėl norime padėkoti visiems audituotų subjektų vadovams, buhalteriams ir kitiems specialistams už supratingumą ir pagalbą. Tarnyba ir toliau sieks abipusio suinteresuotumo ir pasitikėjimo.

Tarnyba, be tiesioginių pareigų, susijusių su audito veikla, vykdė ir kitas jai priskirtas funkcijas: parengė Tarnybos 2012-2014 metų strateginį veiklos planą, programą, išlaidų šamata, tvarkė archyvinius dokumentus, pagal savo kompetenciją leido įsakymus, rengė tvarkas ir taisykles, kuriomis vadovaujasi savo veikloje. Dalyvavo Tarybos ir Komitetų pasėdžiuose bei Savivaldybių kontrolierių asociacijose pasitarimuose.